

Saksframlegg

Høringsuttalelse - Planprogram for nye regionale planer - Indre Østfold kommune

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Trude van der Zalm Gjerløv	FA-L10, TI-&13	21/5213

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
	Eldrerådet		
	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne		
	Utvalg for integrering og inkludering		
	Ungdommens kommunestyre		
	Livsløpsutvalget		
	Plan- og bygningsutvalget		
	Samfunnsutvalget		
	Kommunestyret		

Rådmannens forslag til vedtak:

Viken fylkeskommune har i høringsbrevet stilt fem konkrete spørsmål de ønsker svar på. Vedtakspunktene svarer blant annet ut disse spørsmålene. Saksfremlegget og «Sammen om framtida» legges ved i høringssvaret.

- Er planenes formål og tematikk relevant og et godt utgangspunkt for videre planarbeid?*
Indre Østfold kommune mener planenes formål og tematikk er relevant og et godt utgangspunkt for videre planarbeid.
- Har Indre Østfold kommune kunnskapsgrunnlag som er relevant for det videre planarbeidet og som bør inkluderes i planprogrammet?*
Indre Østfold kommune kan bidra med grunnlagsdata som forklarer årsakene bak statistikken i Indre Østfold og deler gjerne kunnskapen som avdekkes i det pågående kommuneplanarbeidet.
- Hvordan ønsker Indre Østfold kommune å bli involvert i det videre planarbeidet?*
Overordnet mener Indre Østfold kommune at Vikens medvirkningsopplegg virker lovende. Indre Østfold kommune ber Viken fylkeskommune legge til rette for *reell* mulighet til medvirkning for kommunene under høringsperioden for planene og tilhørende handlingsprogram. Det ville være å foretrekke at planene skulle høres før handlingsprogrammene, fremfor samtidig. Det er utfordrende at tre omfattende regionale planer og tre handlingsprogram legges ut på høring samtidig med en høringsfrist på syv uker. En så kort høringsperiode vanskeliggjør interne medvirkningsprosesser både administrativt og lokalpolitisk da det ikke gir tilstrekkelig saksbehandlingstid. Spesielt vanskelig blir dette for små kommuner med få ressurser. Indre Østfold minner om at kommunene også har politiske møterunder å forholde seg til, og trenger tid til å behandle saken skikkelig. Å forhåndsinnsende administrative uttalelser reduserer lokalpolitikens betydning og innflytelse. Korte høringsfrister er demokratisk utfordrende da det vanskeliggjør god saksbehandling og lokalpolitisk forankring. Det er viktig at lokalpolitikerne i fylket får eierskap til planene, og at fylket tilrettelegger for god dialog og informasjonsdeling.

4. *Hvilke elementer fra gjeldende planverk og samarbeid har fungert godt og bør tas med videre i de nye regionale planene? Er det noe som har fungert mindre godt?*

De tidligere fem kommunene og Indre Østfold kommune har god erfaring med en rekke regionale samarbeid hvor man har funnet felles utviklingsområder å jobbe med. Eksempler på dette er lokalt samarbeid mellom grunnskole og videregående opplæring, Østfoldhelse, Klima Østfold og trafikksikkerhet. Østfoldhelse fungerte godt frem til sammenslåingen i 2020. Dette var et viktig nettverk og en aktiv samarbeidspart for kommunene. Det er ønskelig med en videreføring av Østfoldhelse, men i en form som er hensiktsmessig for kommunene. Dagens Viken-kommuner er til dels svært forskjellige og behovene ulike. Dette må hensyntas. Medvirkning mellom fylkeskommunen og kommunene foregår noen ganger på kommunenivå, og noen ganger på regionnivå. Fylkeskommunen ønsker innledende innspill på regionnivå, mens formell høring ønskes med kommunestyrevedtak. Denne vekslingen er krevende for kommunene. Indre Østfold kommune ser frem til en grenseoppgang og avklaring for kommende medvirkningsprosesser.

5. *Hva er det viktigste langsiktige arbeidet eller strategien Indre Østfold kommune jobber med som kan ha betydning innenfor den enkelte plan?*

Indre Østfold kommune viser til [Sammen om framtida – kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2021-2032](#) for innsikt i kommunens langsiktige, strategiske arbeid som kan ha betydning innenfor den enkelte plan.

6. Viken bes gjøre kunnskapsgrunnlag og metodeverktøy, som kommer frem under planarbeidet, tilgjengelig for kommunene og andre til fritt bruk.
7. Indre Østfold anbefaler at tilgang til offentlige transportløsninger også koples til Innsatsområde 1 med mål om like muligheter for alle innbyggere i Viken. Kommunen ønsker mer søkelys på klimavennlige mobilitetsløsninger også i mindre byer og tettsteder, og i spredtbygde områder. Det er videre viktig at samfunnets klimatilpasning og utvikling knyttet til å håndtere klimakrisa inkluderer alle, ikke bare de ressurssterke i samfunnet.
8. Indre Østfold etterlyser fokus på holdningsarbeid i offentlig og privat sektor knyttet til sysselsetting av de som opplever utenforskap, eksempelvis mennesker med nedsatt funksjonsevne og personer med innvandrerbakgrunn.
9. Indre Østfold kommune mener at det må utvises skjønn når det kommer til plassering av næring. Ledige landbruksbygg bør fylles med aktivitet, også med næring som ikke er landbruksrelatert.

Bakgrunn og saksopplysninger:

Viken fylkeskommune har nå lagt ut et høringsutkast til felles planprogram for tre nye regional planer til offentlig gjennomsyn. Høringsfrist for å komme med innspill er 24. september 2021.

Planprogrammet gjør rede for formålene med de ulike regionale planarbeidene, organiseringen av de tre planprosessene med frister og deltakere, opplegg for medvirkning fra ulike deler av Vikensamfunnet, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger og ytterligere kunnskapsinnhenting. Samtidig med at forslaget til felles planprogram for de tre regionale planene legges ut til offentlig gjennomsyn, varsler Viken fylkeskommune oppstart av arbeidet med å utarbeide de tre nye regionale planene.

[Forslaget til felles planprogram for de tre nye regionale planene i Viken finnes her.](#)

Fylkestinget i Viken har besluttet å utarbeide tre nye regionale planer for Viken parallelt:

- Regional plan for økt livskvalitet, deltakelse og likeverd
- Regional plan for kompetanse og verdiskaping
- Regional plan for areal og mobilitet

De regionale planene følger opp Vikens [fem langsiktige utviklingsmål](#) som skal nås gjennom [seks brede innsatsområder for bærekraftig utvikling](#). Viken har pekt ut klima og miljø, folkehelse og samarbeid som [tverrgående temaer](#) som er så viktige og sammensatte at de må veie tungt i alt utviklingsarbeid i de kommende årene. Planene skal bygge på, og erstatte, 26 av dagens regionale planer. Vannforvaltningsplanene og fjellplanene skal videreføres som egne regionale planer.

Handlingsprogrammene til de tre planene vil utarbeides samtidig med utarbeidelse av de tre regionale planene. Et handlingsprogram skal sørge for iverksetting og oppfølging av de regionale planene på en systematisk og samordnet måte. Hensikten er å vise hvordan Vikenpartnerskapet samlet skal bruke sine virkemidler for å nå målene i planene. Handlingsprogrammene skal ha fire års varighet og behovet for rullering skal vurderes årlig.

Forslag til de tre regionale planene med tilhørende handlingsprogram legges ut på høring i midten av januar 2023 med en høringsperiode på syv uker.

Kort om planene

Regional plan for økt livskvalitet, deltakelse og likeverd skal gi strategisk retning for prioriteringene og den samordnete innsatsen for å nå de fem langsiktige utviklingsmålene. Den skal ha spesiell vekt på deltakelse og like muligheter; gode levekår og livskvalitet for alle; levende og attraktive byer og tettsteder.

Regional plan for areal og mobilitet skal gi overordnede rammer og konkrete føringer for kommunal, regional og statlig areal- og mobilitetsplanlegging i Viken. Planen skal beskrive hvordan Viken skal bruke ulike areal- og mobilitetsgrep for å nå de langsiktige utviklingsmålene i regional planstrategi. Planen skal erstatte areal- og mobilitetsføringer fra inntil 24 regionale planer, herunder de tre overordnede regionale planene for areal- og transport i de tidligere fylkene Akershus, Buskerud og Østfold. Innretningen i disse tre overordnede planene samsvarer i stor grad med oppdraget til ny plan, som er gitt i regional planstrategi. Mange sentrale føringer fra disse tre planene vil derfor sannsynligvis bli videreført.

Regional plan for kompetanse og verdiskaping skal legge grunnlaget for strategisk samarbeid for å nå de fem langsiktige utviklingsmålene for Viken, og gi strategisk retning til å skape flere arbeidsplasser og øke sysselsettingsgraden; bærekraftig verdiskaping; sikre at alle har nødvendig grunnkompetanse og mulighet for relevant kompetanseutvikling; øke kunnskapsproduksjonen og skape fremragende forsknings- og utviklingsmiljøer og legge til rette for inkludering i arbeidslivet for alle innbyggere i Viken.

Aktuelle planer, vedtak og dokumenter:

[KS 101/21 Sluttbehandling - Sammen om framtida – Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2021-2032](#)

[KS 35/20 – Oppstartsdokumentet – Planstrategi 2020-2023 og Planprogram, kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032](#)

[FS 64/19 Utfordringsnotat – grunnlagsdokument for planstrategien](#)

[Planprogram for regionale planer i Viken](#)

[Veien til et bærekraftig Viken – regional planstrategi 2020-2024](#)

[Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023](#)

[Perspektivmeldingen 2021](#)

Alternative løsningsmuligheter/politisk handlingsrom:

Indre Østfold kommune har her valgt å gi en høringsuttalelse til handlingsprogrammet.

Vurderinger i forhold til FN's bærekraftsmål:

De regionale planene følger opp Vikens [fem langsiktige utviklingsmål](#) som skal nås gjennom [seks brede innsatsområder for bærekraftig utvikling](#). Viken har pekt ut klima og miljø, folkehelse og samarbeid som [tverrgående temaer](#) som er så viktige og sammensatte at de må veie tungt i alt utviklingsarbeid i de kommende årene. De 169 undermålene til de 17 bærekraftsmålene kan både styrke hverandre, men også være i konflikt med hverandre. En bedre forståelse av potensielle målkonflikter vil gi bedre grunnlag for å kunne foreta gode prioriteringer i det regionale planarbeidet. Tverrgående samordning og tverrgående temaer skal bidra til å sikre et helhetsperspektiv og bidra til oppfylling av FNs bærekraftsmål. Planarbeidet vil bidra positivt til å nå en rekke mål innenfor de tre dimensjonene klimamessig, sosial og økonomisk bærekraft. Dette vil blant annet bidra til redusert ulikhet, bedre folkehelse, reduserte klimagassutslipp, bærekraftige lokalsamfunn og ivaretagelse av natur- og miljøverdier. Vikens planarbeid kan bidra til måloppnåelse av flere av målene i kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi.

Indre Østfold kommune bidrar til bærekraftsmål nr. 16 *Fred, rettferdighet og fungerende institusjoner* og nr. 17 *Samarbeid for å nå målene* ved å sende inn denne høringsuttalelsen. Videre vil Indre Østfold kommune bidra til oppnåelsen av en rekke av målene i samfunnsdelen gjennom å delta i regionale prosjekter, utvikling og samarbeid.

Vurdering av gevinster og økonomiske konsekvenser:

De regionale planene vil sette rammer og skape mer forutsigbarhet for kommunen i kommende planarbeid. Viken ønsker å skape en felles forståelse for utfordringer, muligheter og utviklingsbehov, og danne et godt grunnlag for strategisk samarbeid for å nå målene.

Planene vil bidra til Indre Østfold kommunes arbeid med å nå målene i samfunnsdelen. Målene i samfunnsdelen overlapper i stor grad med de skisserte målene og innsatsområdene i planprogrammet. Etter hvert som de nye organisasjonene Indre Østfold kommune og Viken fylkeskommune får satt seg mer og mer vil det åpnes for stadig nye muligheter for samarbeid, utvikling og oppnåelse av felles langsiktige mål. Viken og Indre Østfold er i et felles avhengighetsforhold for å bidra til oppfylling av FNs bærekraftsmål.

Rådmannens vurderinger:

Planprogrammet er en omfattende beskrivelse av Viken fylkeskommunes prioriteringer for de tre planene og overgripende temaer. Rådmannen mener planprogrammet på en god måte beskriver det videre arbeidet i prosessen og at de viktigste utredningstemaene er tatt med. Det er lite å utsette på de foreløpige vurderingene av hvilke tema og områder som bør belyses i planene. Felles utviklingsområder og konkrete utfordringer kan bidra til eierskap og forankring, og stimulere til mer samarbeid på lokalt og regionalt nivå. Planprogrammet fremstår som godt gjennomarbeidet. Det har et stort fokus på å se temaer og virkemidler i sammenheng, og synliggjør dette gjennom hele planprogrammet. Rådmannen mener at det er et godt grep å vekte noen temaer som særlig omstillingskrevende. Dessverre kan det disposisjonen bli noe krevende å forholde seg til. Det samme gjelder begrepsbruken. Innsatsområder, virkemiddelkategorier, utviklingsmål og tverrgående temaer er begreper som ofte går igjen, men som tidvis fremstår som forvirrende.

Rådmannen oppfordrer til at alt kunnskapsgrunnlag, databaser og metodeverktøy som utvikles i forbindelse med planprosessen som minimum gjøres tilgjengelig og søkbart på kommunenivå. Dette vil styrke den enkelte kommune og kommuneregion sitt arbeid og kommunikasjon knyttet til regionalt arbeid. Slik kan man legge grunnlaget for felles forståelse av muligheter og utfordringer. Det kan også gi kommunene kunnskap som kan legges til grunn for beslutninger og prioriteringer av midler og tiltak, og gjøre at man samarbeider bedre på tvers av kommune- og regionsgrenser innad i fylket.

Viken fylkeskommune har i høringsbrevet stilt fem konkrete spørsmål de ønsker svar på. Rådmannen svarer ut de enkelte spørsmålene under:

1. *Er planenes formål og tematikk relevant og et godt utgangspunkt for videre planarbeid?*
Rådmannen mener planenes formål og tematikk er relevant og et godt utgangspunkt for videre planarbeid.
2. *Har Indre Østfold kommune kunnskapsgrunnlag som er relevant for det videre planarbeidet og som bør inkluderes i planprogrammet?*
Indre Østfold kommune kan bidra med grunnlagsdata som forklarer årsakene bak statistikken i Indre Østfold og deler gjerne kunnskapen som avdekkes i det pågående kommuneplanarbeidet.
3. *Hvordan ønsker Indre Østfold kommune å bli involvert i det videre planarbeidet?*
Overordnet mener rådmannen at Vikens medvirkningsopplegg virker lovende. Rådmannen vil likevel anbefale Viken fylkeskommune å legge til rette for *reell* mulighet for medvirkning for kommunene under høringsperioden. Det ville være å foretrekke at planene skulle høres før handlingsprogrammene, fremfor samtidig. Det er utfordrende at tre planer og tre handlingsprogram legges ut på høring samtidig med en høringsfrist på syv uker. En så kort høringsperiode vanskeliggjør interne medvirkningsprosesser både administrativt og lokalpolitisk da det ikke gir tilstrekkelig saksbehandlingstid. Spesielt vanskelig blir dette for små kommuner med få ressurser. Kommunene har også politiske møterunder å forholde seg til og trenger tid til å behandle saken skikkelig. Å forhåndsinnsende administrative uttalelser reduserer lokalpolitikkenes betydning og innflytelse. Korte høringsfrister er demokratisk utfordrende da det vanskeliggjør god saksbehandling og lokalpolitisk forankring. Det er viktig at lokalpolitikkerne i fylket får eierskap til planene, og at fylket tilrettelegger for god dialog og informasjonsdeling.
4. *Hvilke elementer fra gjeldende planverk og samarbeid har fungert godt og bør tas med videre i de nye regionale planene? Er det noe som har fungert mindre godt?*
De tidligere fem kommunene og Indre Østfold kommune har god erfaring med en rekke regionale samarbeid hvor man har funnet felles utviklingsområder å jobbe med. Eksempler er slik som lokalt samarbeid mellom grunnskole og videregående opplæring, Østfoldhelse (frem til 2019), Klima Østfold og trafikksikkerhet. Det er rådmannens vurdering at Østfoldhelse fungerte godt frem til sammenslåingen i 2020. Dette var et viktig nettverk og en aktiv samarbeidspart for kommunene. Det er ønskelig med en videreføring, men i en form som er hensiktsmessig for kommunene. Dagens Viken-kommuner er til dels svært forskjellige og behovene ulike. Dette må hensyntas. Medvirkning mellom fylkeskommunen og kommunene foregår noen ganger på kommunenivå, og noen ganger på regionnivå. Fylkeskommunen ønsker innledende innspill på regionnivå, mens formell høring ønskes med kommunestyrevedtak. Denne vekslingen er krevende for kommunene. Indre Østfold kommune ser frem til en grenseoppgang og avklaring for kommende medvirkningsprosesser.
5. *Hva er det viktigste langsiktige arbeidet eller strategien Indre Østfold kommune jobber med som kan ha betydning innenfor den enkelte plan?*
Rådmannen viser til [Sammen om framtida – kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2021-2032](#) for innsikt i kommunens langsiktige, strategiske arbeid som kan ha betydning innenfor den enkelte plan.

Rådmannen har følgende kommentarer til planprogrammet ut over spørsmålene Viken ønsker spesielt innspill på:

Klima og miljø

Det er trukket fram mange gode prinsipper og retningslinjer fra gjeldende regionale planer som bør

bygges videre på og som dekker fokusområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Et eksempel er å øke opptaket av klimagasser og lagring av karbon gjennom karbonfangst og naturlige prosesser. Som i mange andre kommuner, gir transport størst direkte utslipp i Indre Østfold kommune. Rådmannen anbefaler at tilgang til offentlige transportløsninger også koples til Innsatsområde 1 med mål om like muligheter for alle innbyggere i Viken. Dette berøres i kulepunkt 5 under Innsatsområde Helhet by- og stedsutvikling: *Klima- og miljøtiltak i by- og stedsutvikling må komme alle til gode*, men utfordringen er å finne løsninger som utjevner ulikheter også utenfor byene og de større tettstedene. Rådmannen viser til kommuneplanens samfunnsdel hvor *å jobbe med løsninger som sikrer at desentralisert bosetning ikke gir store klimautslipp* er et av fokusområdene. Klimaarbeid knyttet til mobilitet har ofte mest fokus i større byer. Indre Østfold kommune ønsker mer søkelys på klimavennlige mobilitetsløsninger også i mindre byer og tettsteder, og i spredtbygde områder. Videre støtter rådmannen Vikens intensjon om *Styrket innsats for innovasjon og utvikling knyttet til bærekraftige mobilitetsløsninger*. Det er behov for nytenkning rundt mobilitet, men også for å redusere transportbehovet, f.eks. ved bruk av hjemmekontor/nærkontor, tilrettelegge for elsykler, delingsløsninger med mer.

Det er viktig at samfunnets klimatilpasning og utvikling knyttet til å håndtere klimakrisa inkluderer alle, ikke bare de ressurssterke i samfunnet. God klimakommunikasjon med fokus på muligheter og løsninger er viktig for å legge til rette for at adferdsendringer skal omfatte alle deler av samfunnet.

Folkehelse

Regional planstrategi fastslår at folkehelse skal være ett av tre tverrgående temaer og omtales i alle de tre regionale planene. Rådmannen mener at dette er positivt og av avgjørende betydning for arbeidet med å fremme befolkningens levekår, helse og livskvalitet.

Rådmannen ønsker å understreke viktigheten av riktig kompetanse og nok ressurser til å ivareta de som opplever mest utfordringer i samfunnet vårt. Bak gjennomsnittet i kommunen finnes det til dels store forskjeller. Særlig utsatte er mange flyktninger, innvandrere, mennesker med nedsatt funksjonsevne og lavinntektsfamilier. Tidlig innsats, samordnede tjenester og langvarig oppfølging er nødvendig for å sikre at alle barn og unge får samme fremtidsmuligheter. Et samarbeid med de andre forvaltningsnivåene er nødvendig for å lykkes. Planprogrammet bør også være tydeligere på at utdannelsen starter i barnehagen, og barnehagens betydning for gjennomføring av videregående skole og den senere arbeidstilknytningen. Videre etterlyser rådmannen fokus på holdningsarbeid i offentlig og privat sektor knyttet til sysselsetting av de som opplever utenforskap, eksempelvis mennesker med nedsatt funksjonsevne og personer med innvandrerbakgrunn. Det må være en reel mulighet til å skaffe seg en utdanning og få innpass i arbeidslivet. Når det gjelder målet om at flest mulig i Viken skal kunne gå, sykle eller reise kollektivt er dette noe rådmannen støtter. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at mange ikke har økonomi til å bo sentralt. Ved feil innretning av tiltak kan et slikt mål på sikt bidra til segregerte bomiljøer og være bidragsytende til økende sosiale forskjeller.

Rådmannen mener at planprogrammet i hovedsak fremstår som godt gjennomarbeidet, og med en stor forståelse for sammenhenger i folkehelsearbeidet. Iblant ser det imidlertid ut til at sitater som dette: «folkehelsearbeidet skal bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade og lidelse», vitner om en litt snever tilnærming til bredden i folkehelsearbeidet. Folkehelsearbeidet handler i like stor, eller større grad om fremming av helse, levekår og livskvalitet gjennom samfunnsutviklingsarbeid.

Næringsliv

Rådmannen mener at planprogrammet balanserer godt mellom målet om å skape flere arbeidsplasser og øke verdiskapningen, og samtidig fokusere på bærekraftig utvikling, grønn omstilling og sirkulær økonomi. Det er viktig at endringene vi ser i klimaet i verden i dag og

miljøhensynet tas på alvor. Fokuset på arbeidsplassvekst, og at det er et mangfold av arbeidsplasser som inkluderer alle, er gjennomgående tema i alle de tre planlagte planene.

Arbeidsplassvekst og verdiskaping ses i sammenheng med fullføring av grunnskolen og tilgang på relevant utdanning og kompetanseutvikling for innbyggerne. Dette bidrar til økt deltakelse i samfunns- og arbeidslivet. Kunnskap, kompetanse, innovasjon og utvikling av ny teknologi er viktige forutsetninger for økt verdiskaping og utvikling av nye arbeidsplasser.

Planprogrammet sier noe om forskjellene i kommunene i Viken, og at det er viktig at planene må tilpasses de ulike forutsetningene i fylket. Det er store ulikheter både i utdanningsnivå og arbeidsdeltakelse innenfor Viken fylke. Dersom målet om at alle mennesker i Viken skal leve verdige og meningsfulle liv, med trygge arbeidsplasser og tilgang på relevant utdanning innen 2030, må det tas høyde for at det eksisterer store forskjeller innad i Viken.

Alle de tre planene som beskrevet i planprogrammet har fokus på rett næring på rett sted, ved å legge til rette for regionale næringsområder og å følge ABC-prinsippet. Planene har innsatsområde bærekraftig arealbruk, matproduksjon og ernæring. Rådmannen mener at det må utvises skjønn når det kommer til plassering av næring. Ledige landbruksbygg bør fylles med aktivitet, også med næring som ikke er landbruksrelatert.

Samarbeid

Samarbeid fremheves som et langsiktig utviklingsmål for Viken. Samtidig trekkes samarbeid fram som et tverrgående tema som skal være en integrert del av det løpende arbeidet med alle tre regionale planer.

Rådmannen støtter perspektivet Viken legger til samarbeid da det er et viktig virkemiddel for å nå målene satt for samfunnsutviklingen. Rådmannen ønsker samtidig å påpeke at metoder for samarbeid må videreutvikles for å få til et reelt samarbeid bygget på partnerskap. Tidligere samarbeidsmodeller er ikke nødvendigvis de mest hensiktsmessige i dag og for framtiden. Roller i partnerskapene må klargjøres slik at forventninger til samarbeidet gjenspeiler det reelle mulighetsrommet.

Rådmannen støtter forslaget om felles prinsipper og metode for medvirkning i arbeidet med de tre regionale planene. Brukermedvirkning for særlig utsatte grupper som mennesker med nedsatt funksjonsevne, eldre, flyktninger, innvandrere og levekårsutsatte mennesker bør vies særlig oppmerksomhet. Det samme gjelder barn og unge.

Fylkeskommunen har tatt initiativ til å utvikle verktøy for dialog, samarbeid og helhetlig virkemiddelbruk. Dette arbeidet vil være avgjørende for hvorvidt man lykkes med et partnerskapsbasert samarbeid og innbyggermedvirkning. Rådmannen ser frem til at prinsipper og metodikk for medvirkning tilgjengeliggjøres for kommunene slik at Vikensamfunnet kan få en mer helhetlig og samordnet tilnærming til partnerskapsbasert samarbeid og innbyggermedvirkning.

Demokrati og deltakelse

I planprogrammet og beskrivelsen av Vikens langsiktige utviklingsmål mot 2030 skisseres det fremtidige Viken blant annet slik:

«I Viken skal alle ha like muligheter til å delta på skolen og i arbeidslivet, i kultur- og fritidsaktiviteter og i demokratiske prosesser, uavhengig av alder, kjønn, etnisitet, seksuell orientering, funksjonsnedsettelse eller økonomiske forutsetninger. (...) Vi skal fremme likestilling og skape et samfunn uten diskriminering.»

Dette skaper store forventninger til planene og medfølgende handlingsprogrammer, særlig sett i sammenheng med de store trendene vi ser i samfunnet nasjonalt og internasjonalt i dag. Rådmannen ser frem til en konkretisering av tiltak og handlinger som kan bidra til å oppfylle disse forventningene innen 2030.

På individnivå ser rådmannen en rekke satsingsområder og målsetninger i planprogrammet som støtter opp under økt deltakelse i demokratiske prosesser og samfunnet for øvrig. Fokus på følelse av tilhørighet, sysselsetting, sosioøkonomiske forskjeller, utdanning og like muligheter kan gi positive følger for demokrati og deltakelse i Viken. Rådmannen støtter disse intensjonene.

Medvirkningsperioden er viktig for kommunene og rådmannen støtter fylkeskommunens vurderinger av nytten av deltagelse på tvers av geografi, interesseområder og forvaltningsområder. Overordnet mener rådmannen at Vikens medvirkningsopplegg virker lovende. Det er viktig at lokalpolitikere i fylket får eierskap til planene, og at fylket tilrettelegger for god dialog og informasjonsdeling. Slik tidsplanen er lagt opp i dag for høring av planene og handlingsprogrammene ser imidlertid ikke rådmannen at Viken fylkeskommune legger til rette for *reell* mulighet for medvirkning for kommunene under høringsperioden. Rådmannen forventer at Viken vil publisere en mer detaljert medvirkningsplan med beskrivelse av hvordan kommunene skal involveres, omfanget av medvirkningen og metodeutvikling.

Vedlegg:

Høring av planprogram for nye regionale planer i Viken - høringsbrev
Høringsutkast Planprogram for regionale planer i Viken